Państwowy Instytut Geologiczny
- Państwowy Instytut Badawczy
Oddział Karpacki
ul. Skrzatów 1, 31-560 Kraków
tel. 012 411-38-22, tel./faks 012 411-26-32

Karta dokumentacyjna osuwiska wraz z opinią

1. Numer ewidencyjny: 1 2 | 1 0 | 0 3 2
Numer roboczy osuwiska: 4 5

2. Lokalizacja osuwiska:

1. Miejscowość:	2. Gmina:	3. Powiat:	4. Województwo:
Gródek nad Dunajcem	Gródek nad Dunajcem	nowosądecki	małopolskie

5. Mapa topograficzna 1 : 10 000 *(godło, nazwa)*:	6. Arkusz SMGP 1:50 000:	7. Współrzędne geograficzne:
174.331 Przydonica	Męcina (1013)	$20^0$44'30,6"E $49^0$45'07,1"N

8. Kraina geograficzna:	9. Jednostka tektoniczna:	10. Zlewnia:	11. Inne dane lokalizacyjne
Pogórze Ciężkowickie Płaskowyż Rożnowski	płaszczowina śląska	Dunajec	Koszarka, część północna

3. Charakterystyka osuwiska:

1. Sytuacja geomorfologiczna:	2. Układ geologiczny:
cały stok	złożony

3. Rodzaj materiału:	4. Rodzaj ruchu:	5. Stopień aktywności:
skalno-zwietrzelinowe	zsuw	aktywne

6. Krótki opis słowny:

Osuwisko skalno-zwietrzelinowe występujące na północnych stokach Koszarki. Rozpoczyna się wyraźną skarpą główną o wysokości około 20 m, a czołem schodzi prawie do brzegów jeziora Rożnowskiego. Skarpa ta założona jest na wychodniach piaskowców ciężkowickich. Cecha charakterystyczną tego osuwiska jest występowanie wysokich skarp, a we wschodniej części pagóra wewnątrz osuwiskowego, będącego piaskowcowym pakietem skalnym, który odkuł się od skarpy głównej i zsunął się ponad 100 m w dół stoku. Powierzchnia osuwiska jest nierówna mimo jej dużego przekształcenia przez zabudowę i zachowało ona w dużej części charakterystyczne cechy osuwiskowe. Charakteryzuje się licznymi nierównościami, wypukłościami, spłaszczeniami i zagłębieniami. W 2010 roku do zasadniczych ruchów grawitacyjnych doszło w maju i czerwcu w wyniku nałożenia się opadów burzowych na wcześniejsze długotrwałe opady rozlewne. W górnej części osuwiska doszło do deformacji nieciągłych, powstały liczne skarpy wtórne z przemieszczeniami pionowymi do 2 m i szczeliny poniżej skarpy głównej. W wyniku deformacji utworzyły się wypukłości i obniżenia terenu, a dalej w dół stoku powstały kolejne szczeliny. W zagłębieniach terenu utrzymują się mokradła, obserwuje się też liczne wysięki. Prawdopodobnie ruchy grawitacyjne miały miejsce w sierpniu i wrześniu, kiedy nastąpiły dalsze przemieszczenia nawodnionych mas gruntu i skał. W latach 2003 i 2004 obserwowano ślady ożywienia ruchów osuwiskowych w strefie skarpy głównej. Wówczas uszkodzenia stwierdzono na ścianach budynków letniskowych. Stosunkowo słabo stwierdzone uszkodzenia (niezgłoszone przez mieszkańców) można wiązać z głębokimi przemieszczeniami oraz odwodnieniem. Nie mniej jednak można się spodziewać dalszych ruchów i przemieszczeń.

4. Parametry morfologiczne osuwiska:

a. ogólne:

1. Powierzchnia:	2. Długość:	3. Szerokość:	4. Wysokość maks.:	5. Wysokość min.:	6. Rozpiętość pionowa
18,9 ha	400 m	550 m	375 m n.p.m.	273 m n.p.m	102 m

7. Nachylenie:	8. Azymut:
$14,3^0$	320^0

b. nisza:

9. Wysokość:	10. Nachylenie:	11. Szczeliny powyżej niszy:	12. Nisze wtórne:
20 m	55^0	nie	tak

c. koluwium:

13. Wysokość czoła:	14. Długość:	15. Nachylenie:	16. Miąższość:	mierzona	szacowana
3 m	380 m	$12,9^0$	--	--	30 m

d. stok, na którym jest osuwisko:

17. Typ stoku:	18. Nachylenie:	19. Ekspozycja:	20. Długość:	21. Wysokość:
wypukło-wklęsły	$13,4^0$	NW	450 m	107 m

5. Podłoże osuwiska:

1. Rodzaj skał / gruntów:	2. Wiek skał/gruntów:	3. Zaleganie warstw:	4. Tektonika:
gliny i gliny z rumoszem piaskowce gruboławicowe i łupki – piaskowce ciężkowickie łupki – łupki pstre	czwartorzęd eocen eocen	przeciwne i zmienne: 230/26	uskok, zaburzenia fałdowe

6. Materiał koluwialny:

1. Rodzaj materiału:
gliny, gliny i iły z rumoszem skalnym, pakiety skalne

7. Przejawy wód powierzchniowych i gruntowych w obrębie:

1. Koluwium:	2. Niszy i stoku powyżej niszy:
wysięki, podmokłości, źródło, ciek powierzchniowy	wysięk, źródło
3. Stoku poniżej osuwiska:	4. Stoku po bokach osuwiska:
brak	ciek wodny

8. Wiek i geneza osuwiska:

1. Data powstania:	2. Rozwój osuwiska w czasie:	3. Przyczyna ruchu osuwiskowego:
b. d. – późny glacjał - holocen	brak danych 1997 - aktywne 2002 – aktywne 2003-2004 aktywne poniżej skarpy głównej od 19.05.2010 - aktywne	naturalne: infiltracja wód opadowych i roztopowych, obecność łupków, zaburzenia tektoniczne, obecność uskoków, wypływy wód podziemnych

9. Użytkowanie terenu w obrębie osuwiska:

a. pokrycie stoku:

1. Lasy:	2. Zarośla krzewiaste:	3. Łąki i pastwiska:	4. Grunty orne:	5. Sady:	6. Nieużytki:
tak	tak	tak	tak	nie	tak

b. zabudowa:

7. Mieszkalna:	8. Gospodarcza:	9. Przemysłowa/usługowa:	10. Użyteczności publicznej:
około 30	około 10	-	dom wypoczynkowy
11. Zabytkowa/sakralna	12. Inna		
kapliczka przydrożna	około 30-32 domki letniskowe		

c. infrastruktura komunikacyjna:

13. Drogi:	14. Linie kolejowe:
gminne	brak

d. linie przesyłowe:

15. Linie energetyczne	16. Linie telefoniczne:	17. Wodociągi:	18. Kanalizacja:
tak	tak	tak	tak
19. Gazociągi:	20. Inne:		
tak	-		

10. Powstałe szkody i zagrożenia:

1. Uprawy:	6. Uprawy:
zniekształcania powierzchni w postaci świeżych skarp, progów, szczelin, zagłębień, uszkodzenia drzewostanu oraz dróg lokalnych	dalsze zniekształcenia powierzchni terenów upraw rolnych oraz łąk i obszarów leśnych
2. Zabudowa:	7. Zabudowa:
ślady uszkodzeń na fundamentach w różnych częściach osuwiska	zagrożone wszystkie budynki na terenie osuwiska
3. Infrastruktura komunikacyjna:	8. Infrastruktura komunikacyjna:
lokalne uszkodzenia dróg	zagrożone wszystkie drogi na terenie osuwiska
4. Linie przesyłowe:	9. Linie przesyłowe:
uszkodzenia wodociągu	zagrożone wszystkie linie przesyłowe na terenie osuwiska
5. Inne:	10. Inne:
11. Ocena możliwości wystąpienia dalszych ruchów osuwiskowych:	

Osuwisko jest czynne. Osuwisko ma tendencję do rozwoju i zwiększenia aktywności. W czasie obserwacji przeprowadzonej w latach 2003-2004 stwierdzono aktywność w strefie skarpy głównej. W roku 2010 osuwisko powiększyło strefę aktywności. Aktywność opisywanego osuwiska może się zmieniać w zależności od warunków atmosferycznych. Przypuszczalnie osuwisko to będzie aktywne przez kilka lat i wymagałoby monitoringu.

11. Rodzaje i zakres wykonanych prac zabezpieczających:

próby odwodnienia powierzchniowego, bieżące naprawy uszkodzeń

12. Prowadzenie instrumentalnych prac monitoringowych:

brak

13. Stan badań:

Burtan J., Skoczylas-Ciszewska K., 1964, Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski 1:50 000, arkusz Męcina (bez utworów czwartorzędowych), wydanie tymczasowe. WG Warszawa.

Bober L., 1994, Mapa dolin polskich Karpat fliszowych objętych degradacją wskutek ruchów masowych i eksploatacji kruszywa 1 : 200 000. Państw. Inst. Geol., Warszawa, s. 30.

Burtan J., Cieszkowski M., Ślaczka A., Zuchiewicz W., 1991, Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1 : 50 000, arkusz Męcina (1018).. Central. Arch. Geolog. PIG-PIB Warszawa.

Paul Z., 1997, Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1 : 50 000, arkusz Męcina. Central. Arch. Geolog. PIG-PIB Warszawa

Zuchiewicz W., 1990, Utwory czwartorzędowe Pogórza Rożnowskiego w Karpatach Zachodnich. Prz, Geol. 38, 7-8, 307-315.

Ziętara T., 1974, Rola osuwisk w modelowaniu Pogórza Rożnowskiego. Studia Geomorphologica Carpatho-Balcanica, v. 9

14. Szkic (mapa) osuwiska:

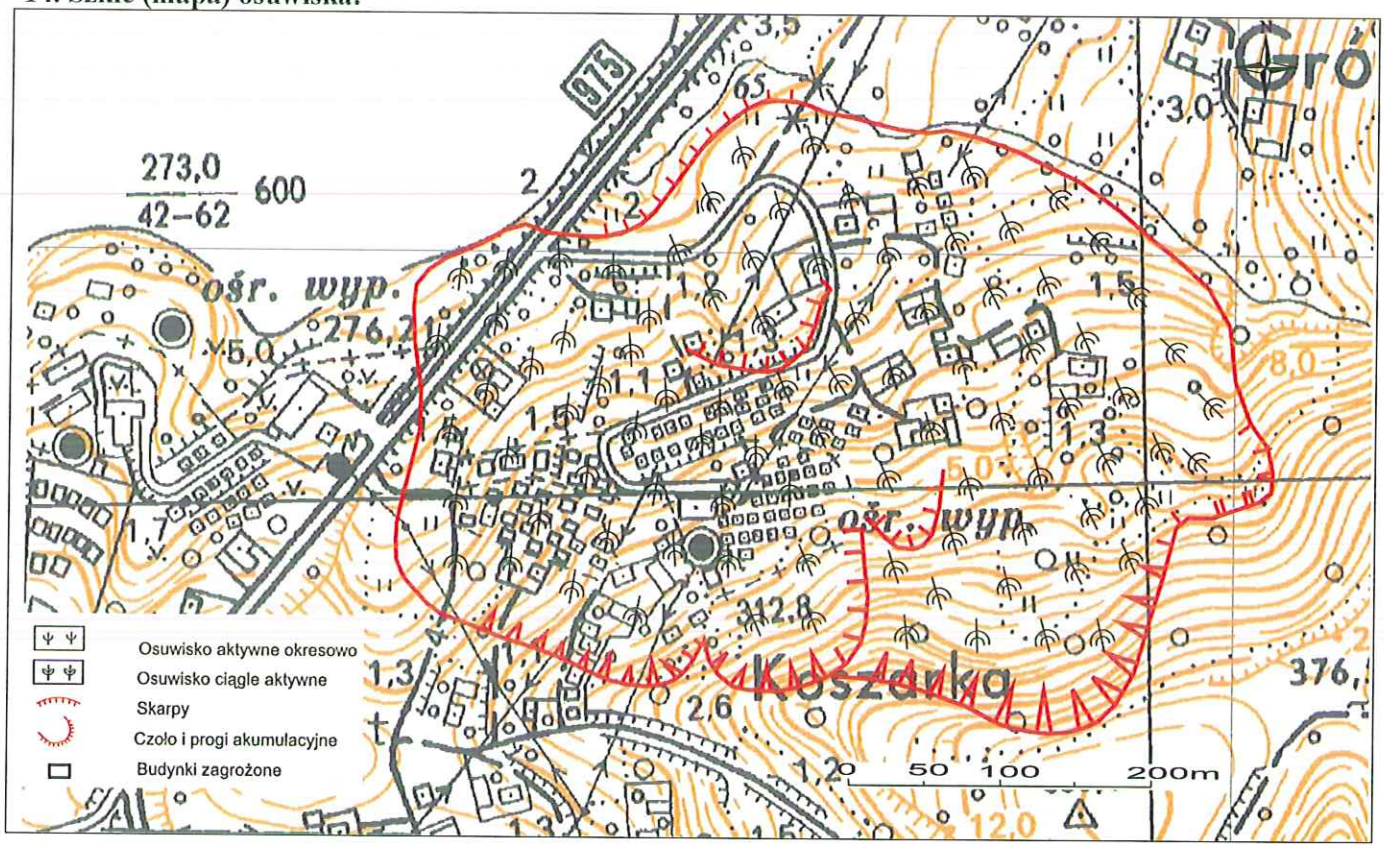

15. Przekrój geologiczny osuwiska:

Nie dotyczy – wykonuje się, gdy są odwiercone otwory badawcze

16. Fotografia (-ie) osuwiska:

Skarpa główna osuwiska we wschodniej części

Zachodnia część osuwiska z zabudowa wypoczynkową

Wschodnia część osuwiska z skarpą główną w tle, poniżej zabudowa mieszkalna

Zachodnia część osuwiska z czołem jęzora na pierwszym planie oraz z zabudową

17. Uwagi o możliwości zabezpieczenia oraz dodatkowe informacje:

Osuwisko czynne w górnej części, o tendencji do dalszego rozwoju, zwłaszcza w strefie skarpy głównej. Osuwisko ma też tendencję do zwiększenia swojej aktywności. Ze względu na aktywność i dużą miąższość koluwiów, osuwisko jest niemożliwe do stabilizacji. Również z ekonomicznego punktu stabilizacja budzi zastrzeżenia. Grunty oraz masy skalne na terenie osuwiska, zwłaszcza w jego górnej części są niestabilne i podlegają wolnym i ciągłym przemieszczeniom. Osuwisko spowodowało uszkodzenia budynków letniskowych. Ze względu na stosunkowo gęstą zabudowę na terenie osuwiska w Koszarce należy zastosować procedury specjalne polegające na szczegółowej inwentaryzacji budynków, określenia ich wartości odtworzeniowej, określeniu kosztów stabilizacji i przesiedlenia. O dalszych procedurach powinny decydować w pierwszej kolejności uwarunkowania ekonomiczne, zwłaszcza dotyczące stałych mieszkańców. Ze względu na liczbę zagrożonych budynków osuwisko powinno się przed podjęciem decyzji wykonać szczegółowsze rozpoznanie, poprzez wykonanie szczegółowej dokumentacji geologicznej osuwiska w oparciu o pełnordzeniowe wiercenia wykonane podwójnym aparatem rdzeniowym oraz założenie monitoringu powierzchniowego i wgłębnego.

W planach zagospodarowania przestrzennego obszar osuwiska w całości wraz ze strefą buforową powinien być bezwzględnie wyłączony z nowej zabudowy mieszkaniowej. Linie przesyłowe powinno się w miarę możliwości przenieść poza obszar osuwiska.

18. Autor karty Imię i nazwisko:	19. Kategoria i numer uprawnień geologicznych:	20. Instytucja:	21. Data wypełnienia:
dr hab. Antoni Wójcik prof. nadzw. PIG-PIB	VIII-0038	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy Oddział Karpacki	15.10. 2010 r.

Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy Oddział Karpacki ul. Skrzatów 1, 31-560 Kraków tel. 012 411-38-22, tel./fax 012 411-25-32

DYREKTOR Oddziału Karpackiego Państwowego Instytutu Geologicznego - Państwowego Instytutu Badawczego dr hab. inż. Józef Chowaniec